

tioneerde zijn leerlingen niet, integendeel, hij trachtte altijd hun geest te openen, de verbeelding te stimuleren. Hij zocht geen wezens die hem zouden kopiëren en nooit heb ik de behoefte gevoeld om te imiteren."

Je meent dus niets gemeenschappelijks te hebben met Kurt Jooss ?

PB : "Veel jaren terug verklaarde Kurt Jooss in een interview dat de belangrijkste karakteristiek van zijn manier van werken was om rekening te houden met de specifieke persoonlijkheid, het karakter, de natuur van ieder danser. Dat is, meen ik, het belangrijkste punt dat ik gemeenschappelijk heb met Kurt Jooss. Die wil om altijd maar op de subjectiviteit te werken. Wanneer ik een voorstelling maak, kan ik ideeën hebben, kan ik vragen verzinnen die mijn dansers stimuleren. Maar het zijn zij en zij alleen die mij het materiaal voor de voorstelling aanbrenge; ieder op zijn manier, ieder vanuit zijn eigen ervaring. Die wil om te werken zonder abstractie te maken van de persoonlijkheden waarmee ik

werk, dat heb ik gemeen met Kurt Jooss."

Een gebed

Sommige werken, Walzer, Nelken lijken minderaanstootgevend, verleidelijker; in zekere zin tederder en vrouwelijker te zijn dan het vroegere werk.

PB : "Gedurende de laatste jaren is er iets gebeurd. Sinds *Bandoneon*. In het begin had alles voor het grootste deel te maken met de menselijke relaties, de liefde. En nu is dat nog altijd zo. Eén zaak nochtans is veranderd, zeer diepgaand veranderd... Ik zou niet zeggen dat mijn werken nu tederder zijn dan in het begin. Maar ze lijken me wel veel triester. Soms denk ik dat misschien de paus zou kunnen begrijpen wat ik te zeggen heb. Dat hoop ik tenminste... Begrijpen met welke kracht ik in mijn werk tracht te spreken over het respect voor het menselijke bestaan en de natuur. Ik wil niet pretentius overkomen, maar wat ik wil zeggen is heel moeilijk uit te drukken. Het is de indruk dat we nu veel

sterker aanvoelen hoe klein we wel zijn tegenover alles wat rondom ons gebeurt. Voor mij is een voorstelling soms als een gebed... In *Walzer* bijvoorbeeld is dat gevoelen bijzonder sterk en ik weet heel goed dat sommige dansers zich daar bewust van zijn. Wanneer je die voorstelling bekijkt vanuit een bepaalde invalshoek, kan je van begin tot einde schreien. Of lachen..."

Eigenlijk zit er heel wat humor in veel van je voorstellingen...

PB : "De voorstellingen die luchtig lijken, die vol zitten met amusante zaken, heb ik gemaakt op de meest trieste momenten."

Waarom ?

PB : "Om een reden te hebben om te lachen waarschijnlijk..."

**Interview van Leonetta Bentivoglio
© 1985, éditions Solin**

Vertaling : Alexander Baervoets

*Palermo, Palermo
Foto Ulli Weiss*

